

NEMZETSTRATÉGIAI KUTATÓINTÉZET

A TÖBBSÉGÉBEN MAGYARLAKTA TELEPÜLÉSTERÜLETEK FÖLDRAJZA

A Kárpát-medencei magyar tömbös településterületek társadalmi-
gazdasági helyzetének elemzése

6. fejezet: Az egyes tömbök leírása

Szenci Mátyusföld tömb

Nemzetstratégiai Kutatóintézet

Budapest, 2024

Jelen dokumentum A TÖBBSÉGÉBEN MAGYARLAKTA TELEPÜLÉSTERÜLETEK
FÖLDRAJZA – A Kárpát-medencei magyar tömbös településterületek társadalmi-
gazdasági helyzetének elemzése
című kutatás eredményeit összefoglaló jelentés 6. fejezetének része

Kiadja a Nemzetstratégiai Kutatóintézet

Felelős kiadó: Szász Jenő, a Nemzetstratégiai Kutatóintézet elnöke

Minden jog fenntartva ©
A kutatásban közreműködő személyek ©

Kutatásvezető: Péti Márton

Szerkesztette: Péti Márton, Borbély Mátyás, Szász Jenő

Írta: Péti Márton, Borbély Mátyás, Mozga Gábor, Szász Jenő

A 6. fejezet elkészítésében közreműködött: Péti Márton, Borbély Mátyás, Nagy Szabolcs,
Megyesi Zoltán, Mozga Gábor, Szabó Balázs

Szöveggondozásban közreműködött: Péti Márton, Borbély Mátyás, Mozga Gábor,
Borbándi Erik, Gáspár Milán

Ábrászerkesztésben közreműködött: Péti Márton, Borbély Mátyás, Lovász Gergely,
Szabó Balázs

Táblázatszerkesztésben közreműködött: Péti Márton, Borbély Mátyás, Lovász Gergely

ISBN 978-615-5639-53-1

Tartalom

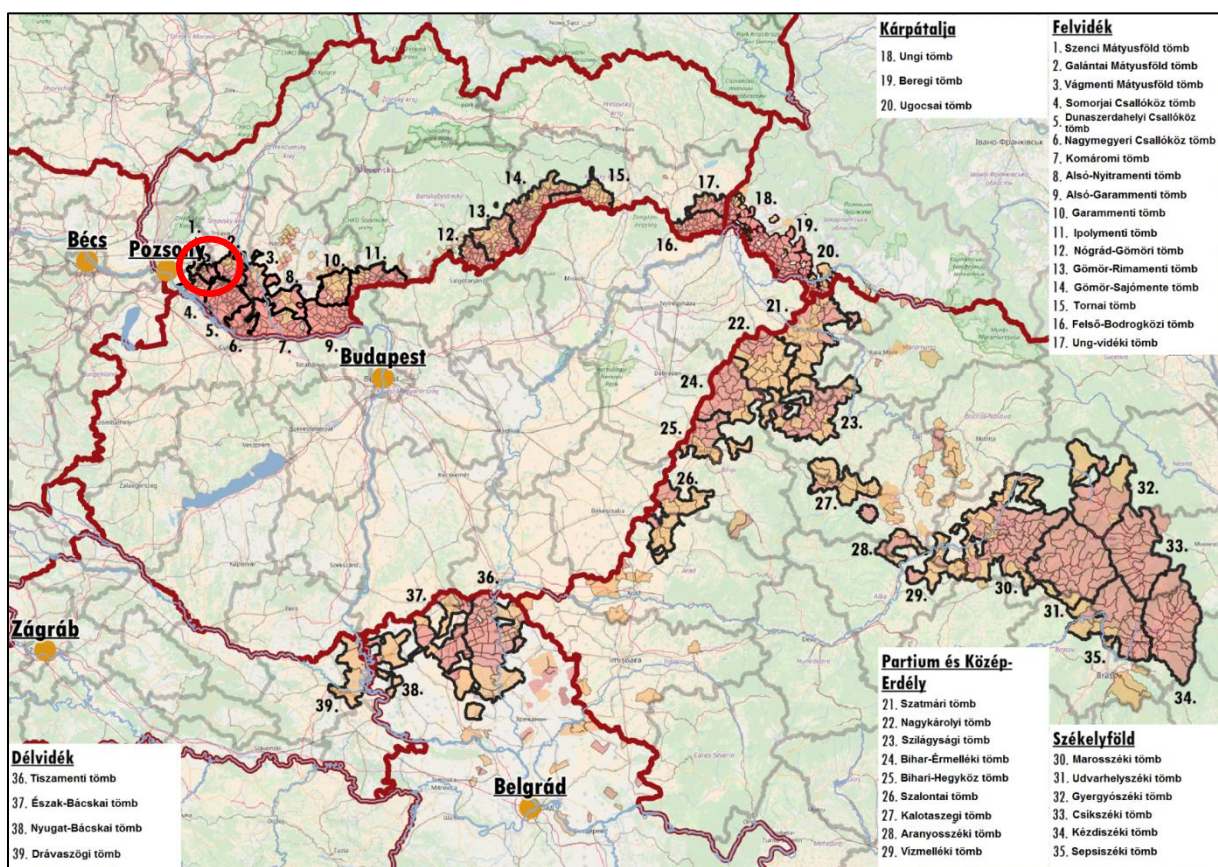
1. A térség főbb jellemzői	4
1.1 Elhelyezkedés	4
1.2 A térség települései	6
2. A térség társadalmi-gazdasági alapmutatói	8
2.1 Demográfia	8
2.2 Oktatás	12
2.3 Munkaerőpiac.....	15
3. A térség egyéb elérhető mutatói.....	16
3.1 Gazdaság, munkaerőpiac.....	16
3.2 Jövedelem.....	19

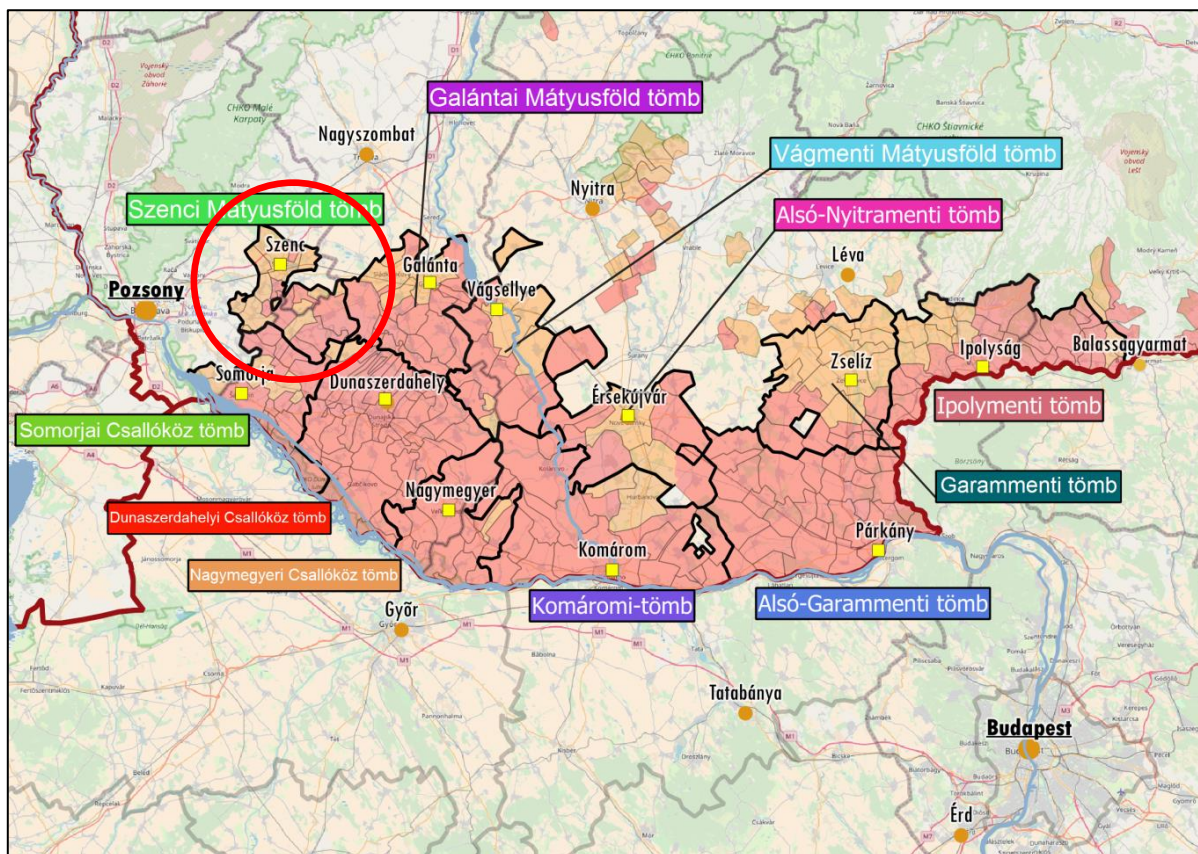
1. A térség főbb jellemzői

1.1 Elhelyezkedés

A Szenci Mátyusföld tömb a Felvidék és Mátyusföld nyugati részén, a lehatárolt három csallóközi tömbtől északra, a Galántai Mátyusföld tömbtől nyugatra helyezkedik el (Feketevíz-mente). Egyetlen városi jogállású települése a járás és a tömb névadója: Szenc. A vizsgált tömb közel felét lefedő Szenci járás a Kisalföld északnyugati peremén terül el.

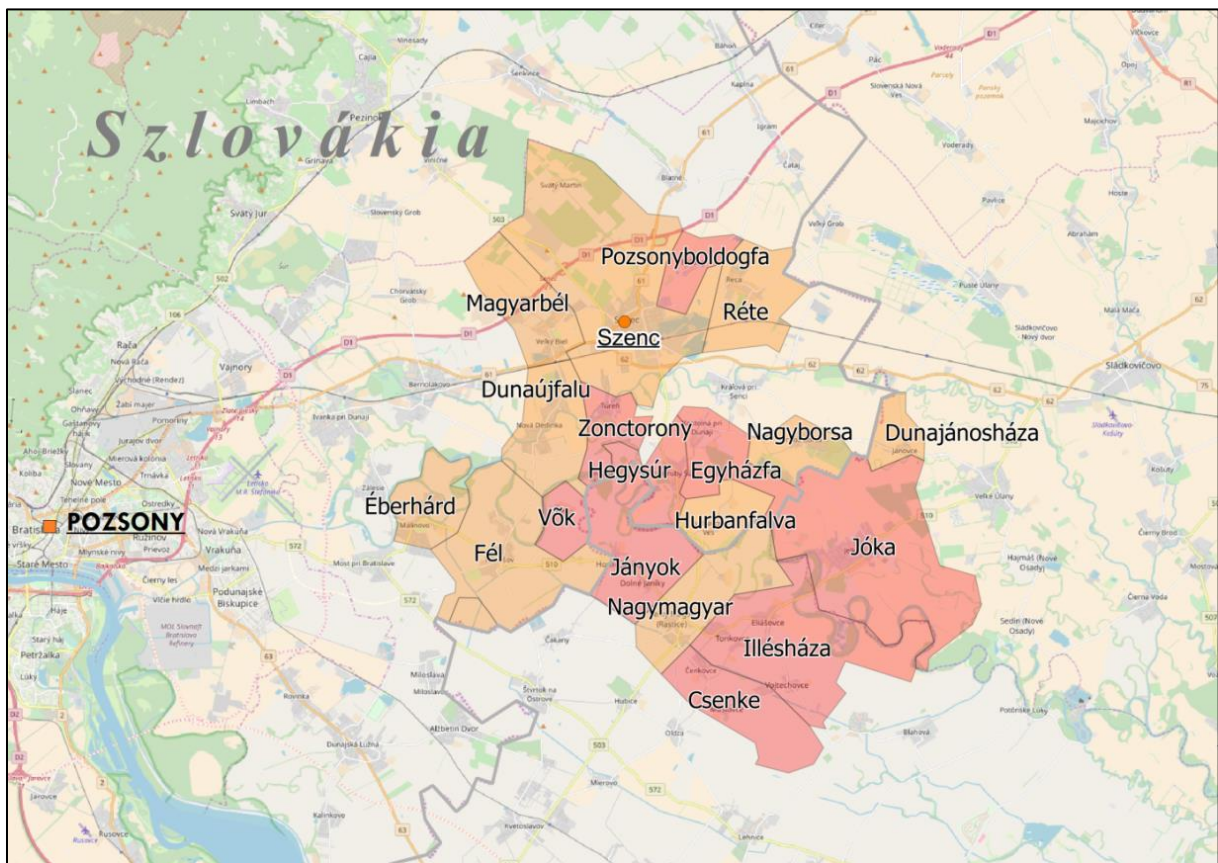
1. ábra: A tömb földrajzi elhelyezkedése a Kárpát-medencében
Az adatok forrása: A szomszédos országok statisztikai hivatalai

2. ábra: A tomb földrajzi elhelyezkedése a Nyugat-Felvidéken
Az adatok forrása: Szlovák Statisztikai Hivatal

1.2 A térség települései

A tömb települései a szlovákiai politikai és közigazgatási intézményrendszer szerint a Szenci, a Galántai és a Dunaszerdahelyi járásba szerveződnek, amik közigazgatásilag a Pozsonyi és a Nagyszombati kerülethez tartoznak. A tömb településeinek többsége a Szenci járásához tartozik (a járás 29 településéből 13). Emellett a Szenci Mátyusföld tömb összesen hat olyan települést is magában foglal, amelyek közigazgatásilag a Galántai és a Dunaszerdahelyi járáshoz tartoznak. Településhálózatában az 1 000 főnél alacsonyabb lélekszámú települések dominálnak, a tömb rurális jellegű. Összesen 9 olyan település található a területén, ahol a magyar lakosság aránya meghaladja az 50%-ot. A tömb lélekszáma összesen 42 846 fő, ennek 34,5 százaléka magyar nemzetiségű (14 782 fő).

3. ábra: A tömb településeinek földrajzi elhelyezkedése

Piros: 50% feletti, narancssárga: 10% és 50% közötti magyarságaránnyal rendelkező települések

Az adatok forrása: Szlovák Statisztikai Hivatal

A térség központi települése, egyben a Szenci Mátyusföld tömb központja Szenc városa. A település a Vízköz és a Nagyszombati-hátság kistájak határán fekszik, Pozsonytól 26 km-re keletre, Nagyszombattól 24 km-re délnyugatra, Somorjától pedig 26 km-re északra. A szomszédos Pozsonyboldogfával és Rétével együtt a magyar nyelvterület északi határát alkotják. A trianoni békeszerződésig Pozsony vármegye Szenci járásának székhelye volt. A várost érinti a Pozsonyt Zsolnával összekötő D1-es autópálya, valamint a Pozsony–Budapest vasúti fővonal (vasútállomással rendelkezik). Szencen számos oktatási intézmény működik, köztük a magyar tanítási nyelvű Szenczi Molnár Albert Alapiskola és a szintén Szenczi Molnár Albert nevet viselő magyar gimnázium. Építő- és élelmiszeripara, idegenforgalma jelentős, határában logisztikai központ és két napkollektoros erőmű is működik. Híres szőlőtermesztéséről is. A 20. század második felében iparosodott és a vasút építésekor létrejött kavicsbányatavak („Napfényes tavak”), illetve vízi parkja révén fontos idegenforgalmi központtá vált, az ország leglátogatottabb nyári üdülőközpontjai közé tartozik.

Szenci Mátyusföld tömb				
Magyar név	Szlovák név	Teljes népesség száma (fő)	Magyar népesség száma (fő)	Magyar népesség aránya (%)
Központi település				
Szenc	Senec	17 050	2 467	14,47
Magyar többségű települések				
Csenke	Cenkovce	1 091	861	78,92
Jányok	Janiky	855	650	76,02
Illésháza	Novy Zivot	2 203	1 557	70,68
Vők	Vlky	426	295	69,25
Hegysúr	Hruby Sur	756	457	60,45
Jóka	Jelka	3 906	2 314	59,24
Zonctorony	Turen	983	575	58,49
Pozsonyboldogfa	Boldog	428	247	57,71
Egyházfa	Kostolna pri Dunaji	508	265	52,17
Jelentős (10–50%) magyar lakosságarányú települések				
Fél	Tomasov	2 329	1 049	45,04
Nagymagyar	Zlate Klasy	3 571	1 563	43,77
Réte	Reca	1 378	517	37,52
Éberhárd	Malinovo	1 861	625	33,58
Magyarbél	Velky Biel	2 304	702	30,47
Dunajánosháza	Janovce	462	107	23,16
Nagyborsa	Hruba Borsa	445	91	20,45
Dunaújfalu	Nova Dedinka	2 002	408	20,38
Hurbanfalva	Hurbanova Ves	288	32	11,11
Összesen		42 846	14 782	34,50

1. táblázat: A tömb településeinek főbb jellemzői

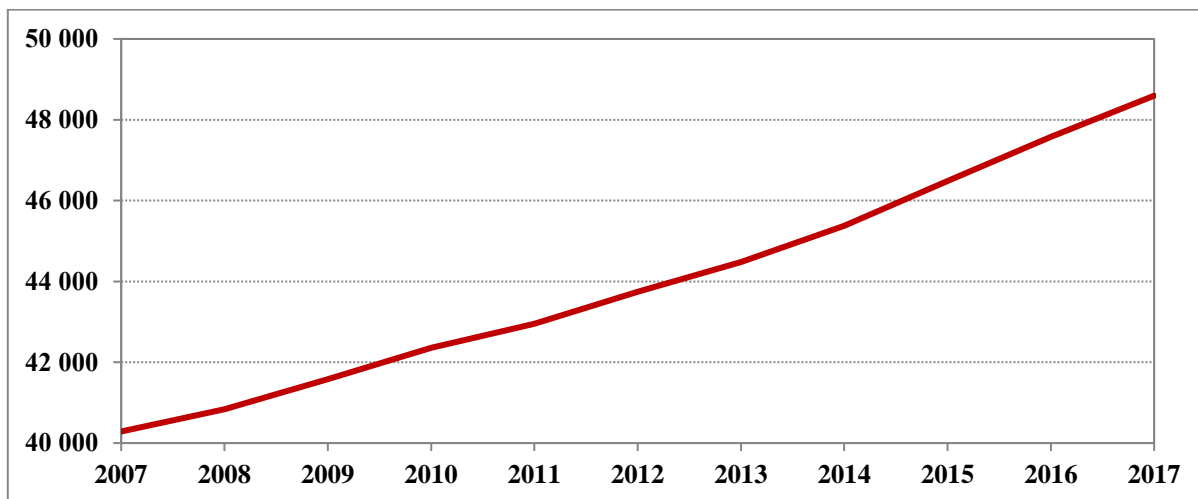
Az adatok forrása: Szlovák Statisztikai Hivatal

2. A térség társadalmi-gazdasági alapmutatói

2.1 Demográfia

Népesség, népmozgalom

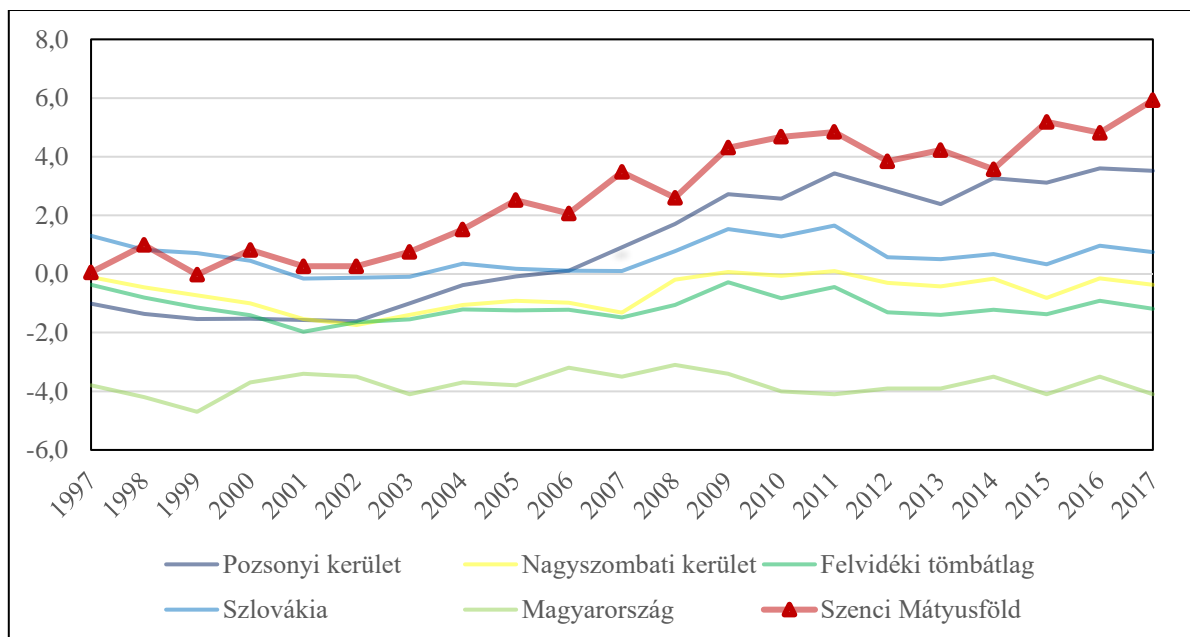
4. ábra: A tömb állandó népességének változása (fő) (2007–2017)

Az adatok forrása: Szlovák Statisztikai Hivatal

Szenci Mátysföld	Pozsonyi kerület	Nagyszombati kerület	Felvidéki tömbök átlaga	Szlovákiai átlag	Anyaországi átlag
20,63	6,11	1,05	0,54	1,22	-2,97

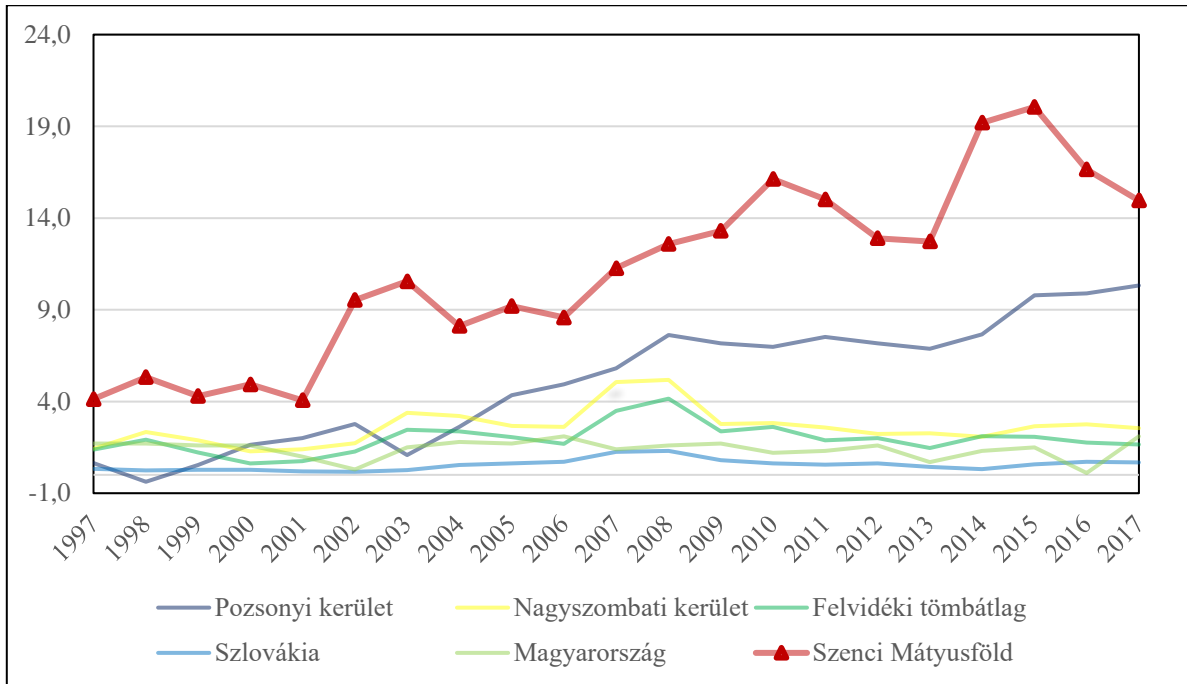
2. táblázat: A népességváltozás aránya (%) (2007–2017)

Az adatok forrása: Szlovák Statisztikai Hivatal, Központi Statisztikai Hivatal

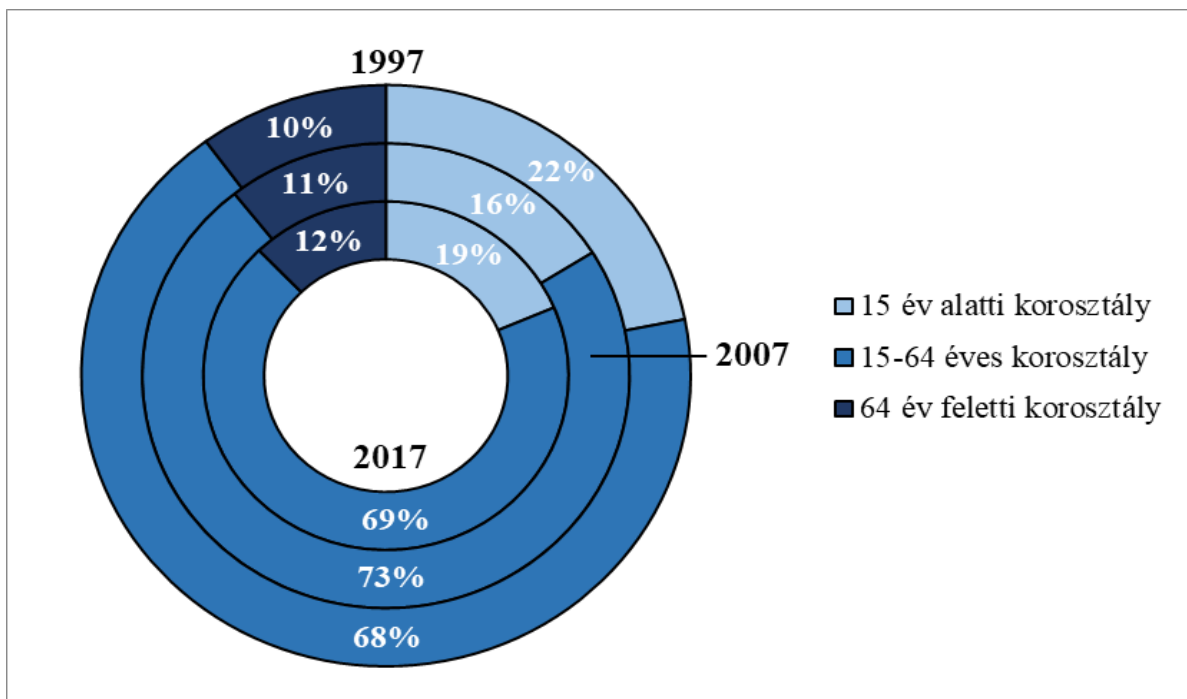
5. ábra: A természetes szaporodás rátája (%) (1997–2017)

Az adatok forrása: Szlovák Statisztikai Hivatal, Központi Statisztikai Hivatal

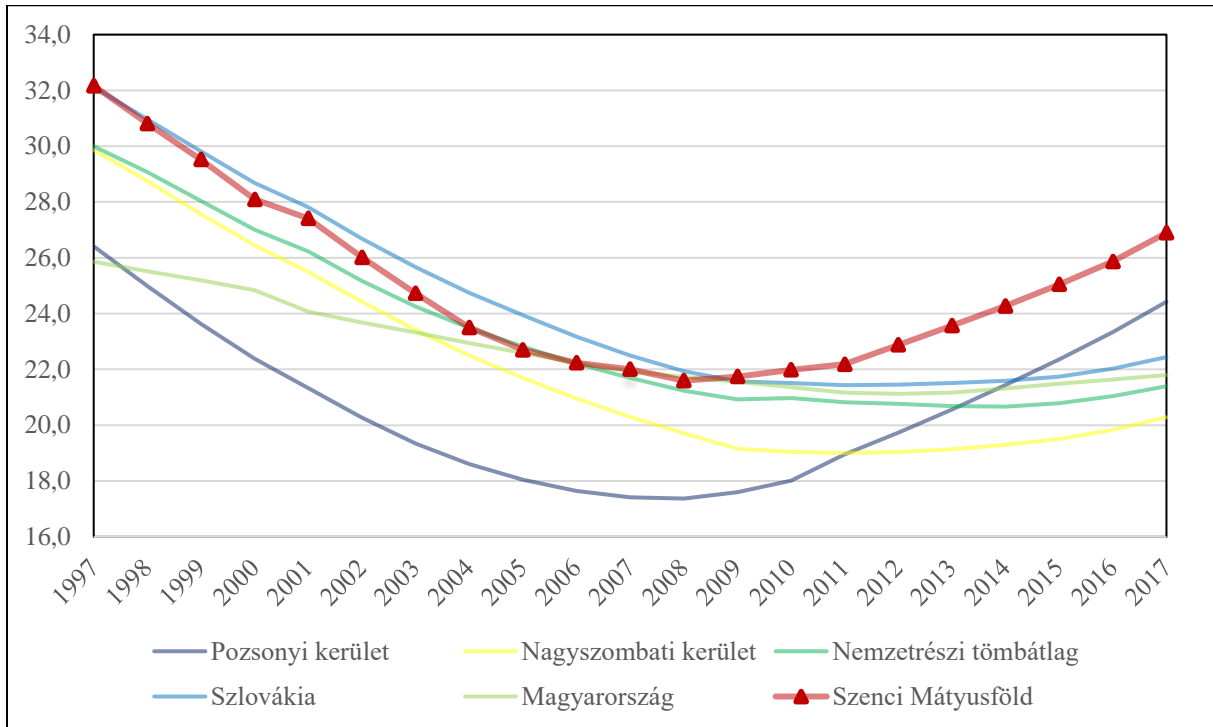
6. ábra: Vándorlási arányszám (%) (1997–2017)¹
 Az adatok forrása: Szlovák Statisztikai Hivatal, Központi Statisztikai Hivatal

Korszerkezet

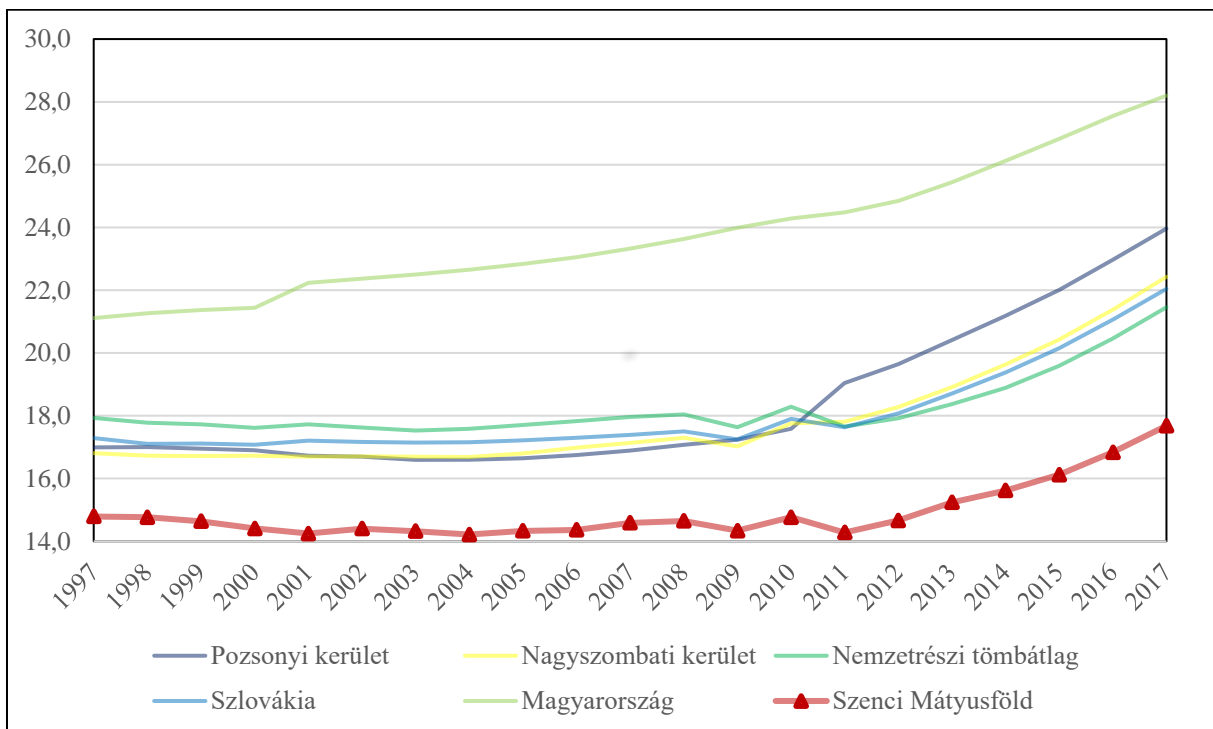

7. ábra: A tömb korszerkezete a főbb korcsoportok szerint (%) (1997, 2007, 2017)
 Az adatok forrása: Szlovák Statisztikai Hivatal

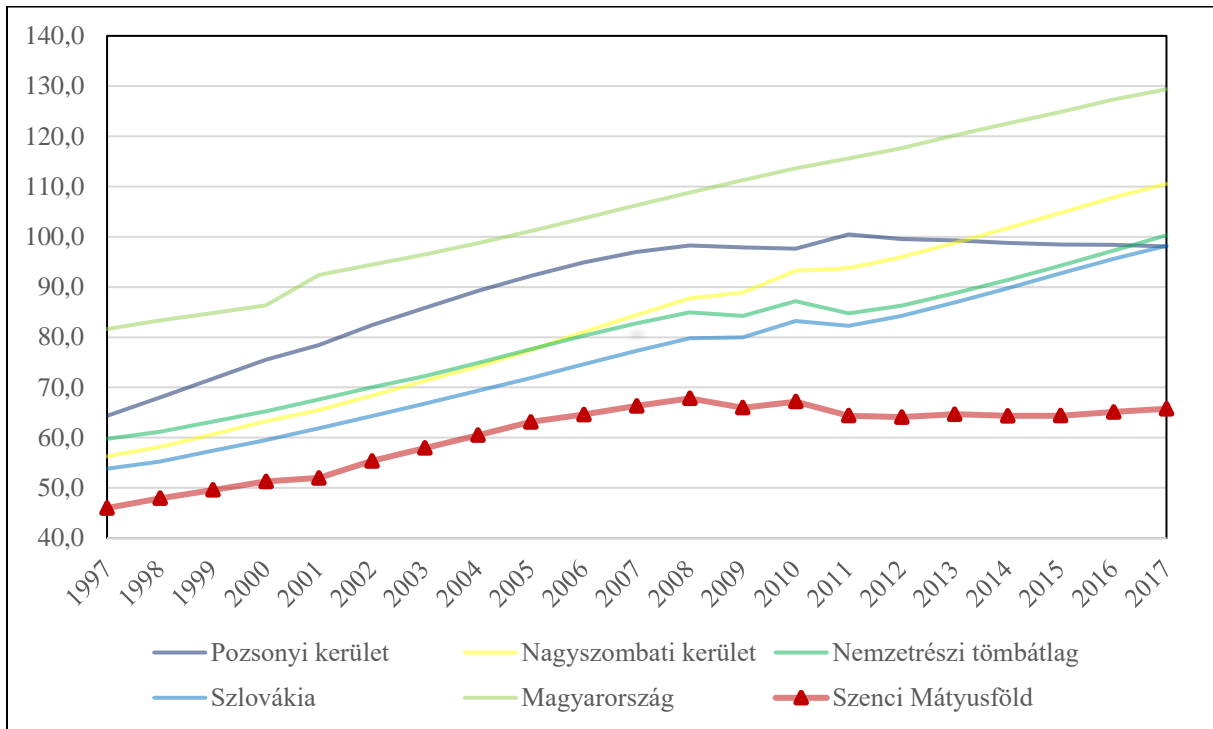
¹ Az országos adatok esetében a belföldi vándorlás magától értetődően zéró, Szlovákia és Magyarország vándorlási egyenlege a nemzetközi vándorlás rátáját mutatja.

8. ábra: A gyermeknépesség eltartottsági rátája (%) (1997-2017)
Az adatok forrása: Szlovák Statisztikai Hivatal, Központi Statisztikai Hivatal

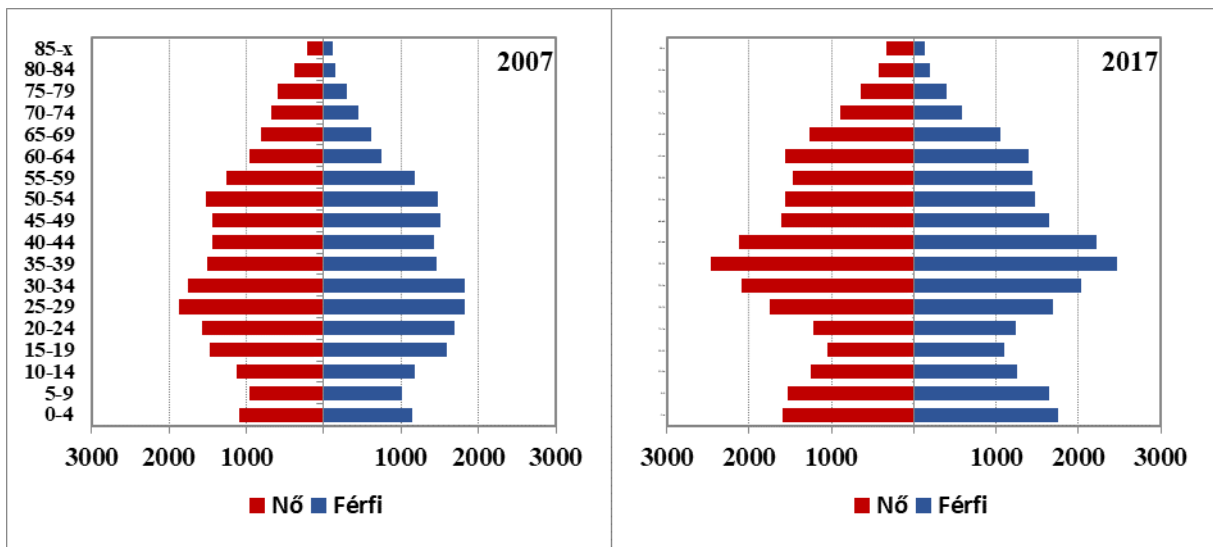

9. ábra: Az időskorú népesség eltartottsági rátája (%) (1997-2017)
Az adatok forrása: Szlovák Statisztikai Hivatal, Központi Statisztikai Hivatal

10. ábra: Az öregedési index változása (%) (1997–2017)

Az adatok forrása: Szlovák Statisztikai Hivatal, Központi Statisztikai Hivatal

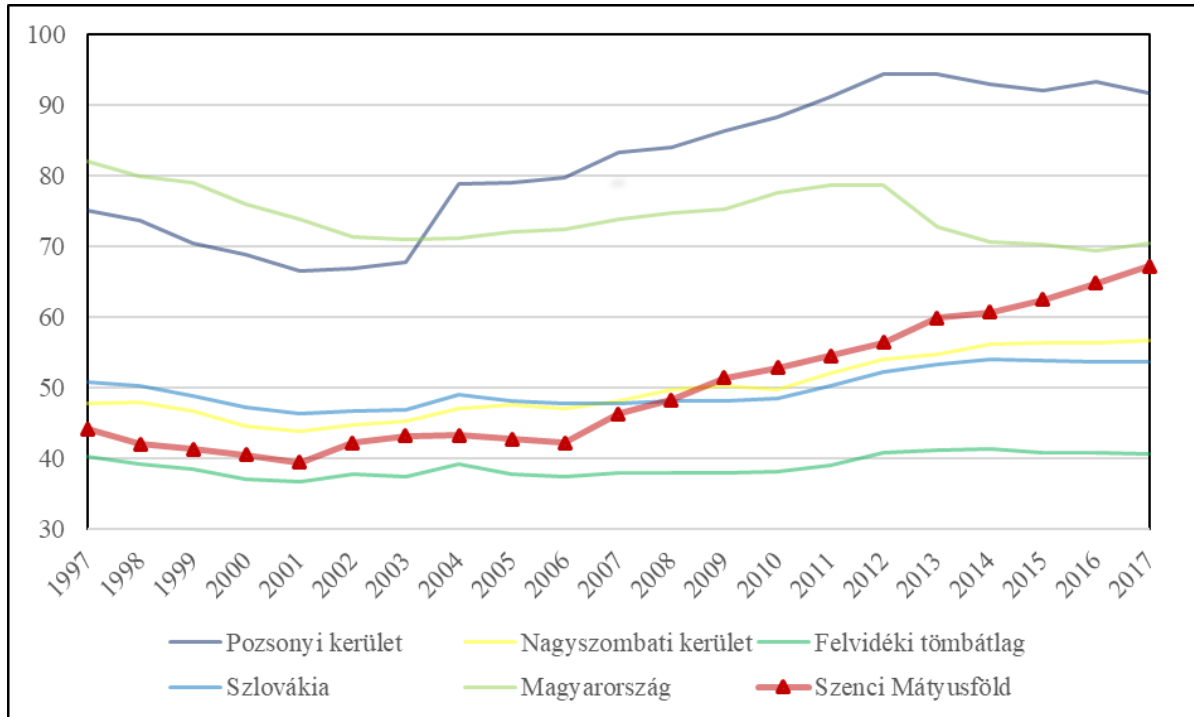
11. ábra: A tömb korfája (2007, 2017)

Az adatok forrása: Szlovák Statisztikai Hivatal

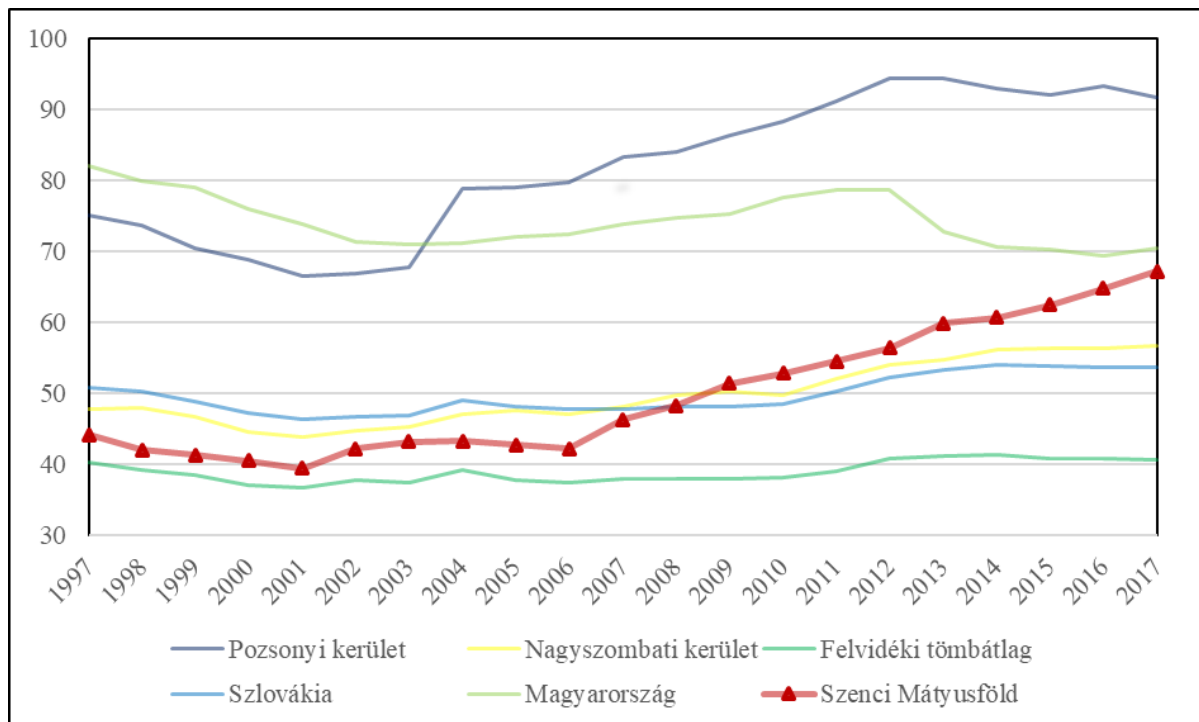

2.2 Oktatás

Óvodák

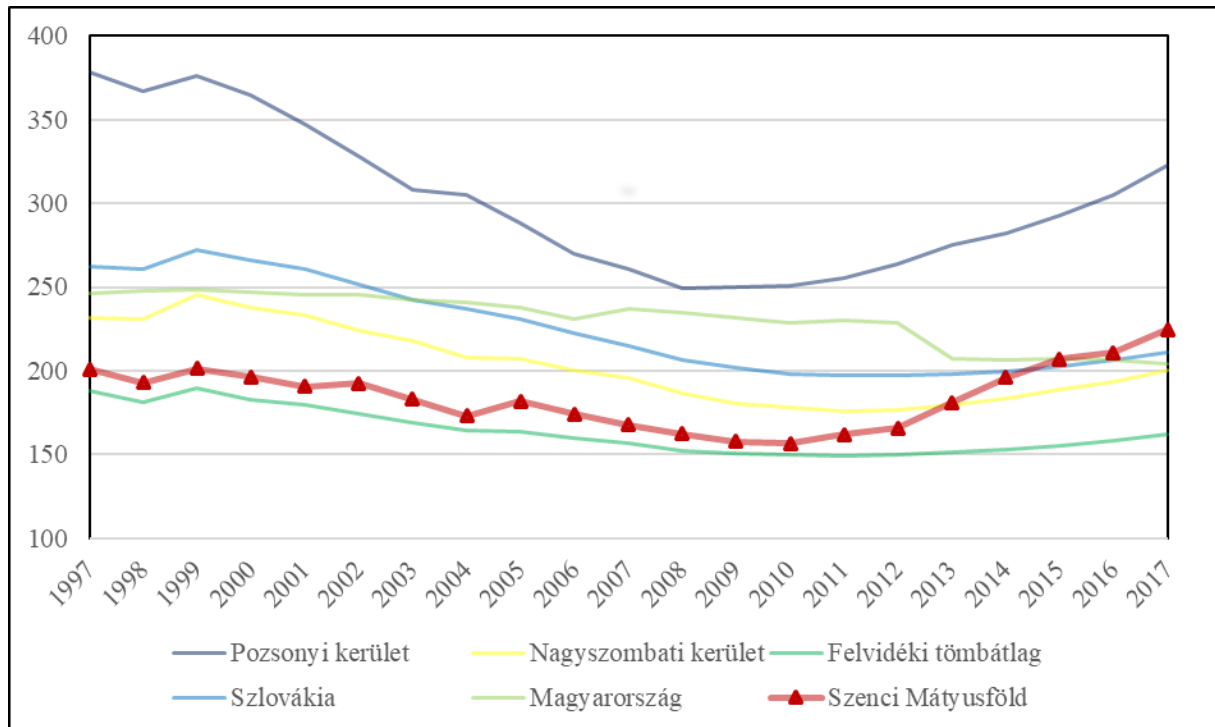
12. ábra: Az egy óvodára jutó óvodások száma (fő) (1997–2017)
Az adatok forrása: Szlovák Statisztikai Hivatal, Központi Statisztikai Hivatal

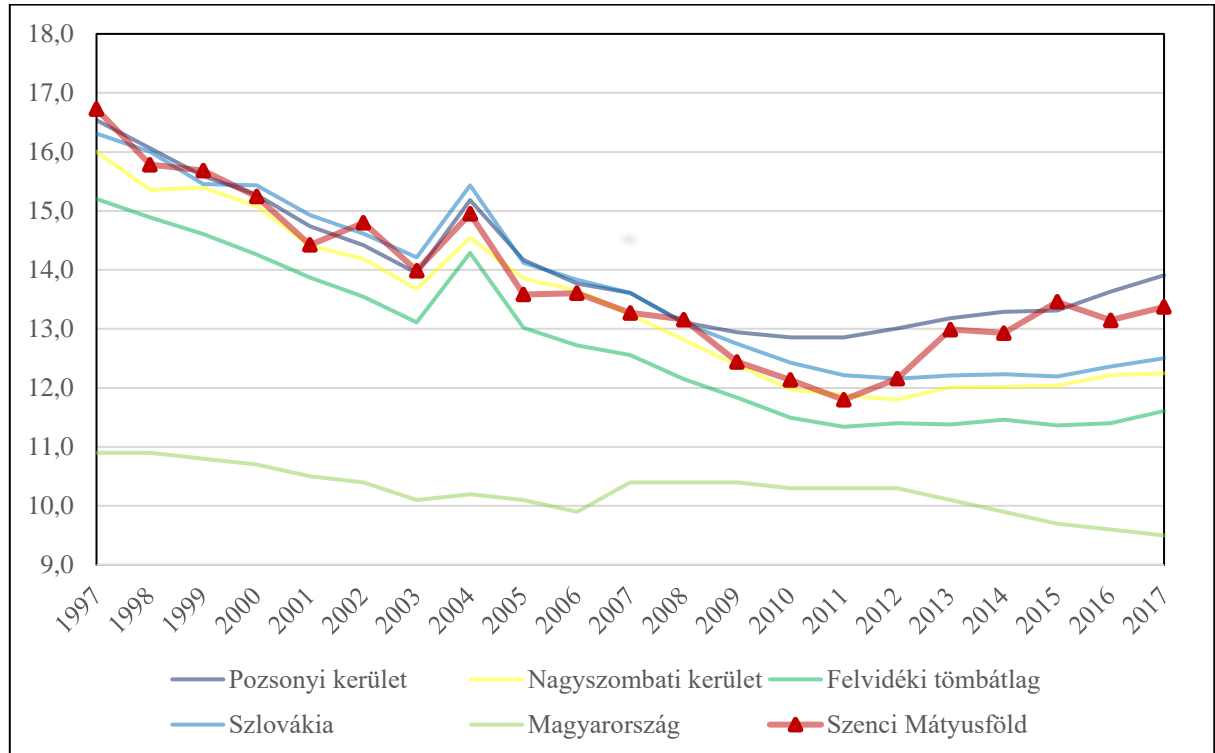
13. ábra: Az egy óvodapedagógusra jutó óvodások száma (fő) (1997–2017)
Az adatok forrása: Szlovák Statisztikai Hivatal, Központi Statisztikai Hivatal

Általános iskolák

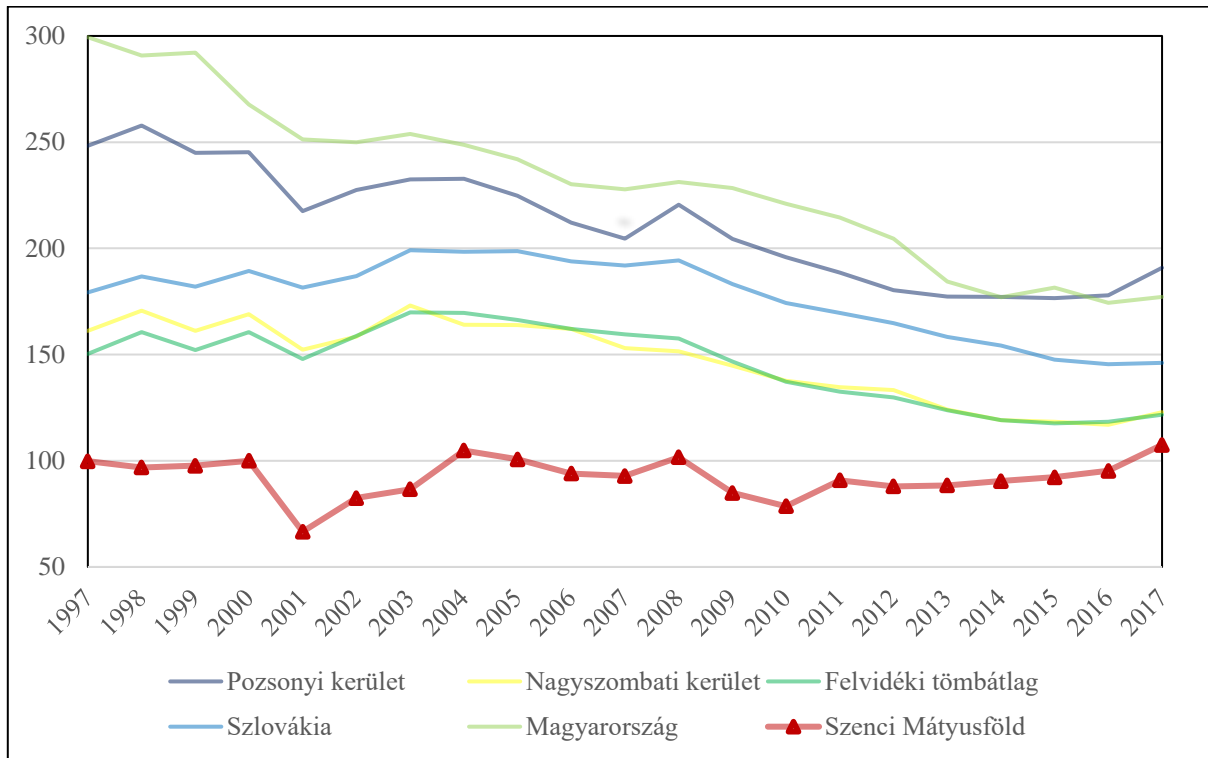
14. ábra: Az egy általános iskolára jutó általános iskolások száma (fő) (1997–2017)
Az adatok forrása: Szlovák Statisztikai Hivatal, Központi Statisztikai Hivatal

15. ábra: Az egy általános iskolai tanárra jutó általános iskolások száma (fő) (1997–2017)
Az adatok forrása: Szlovák Statisztikai Hivatal, Központi Statisztikai Hivatal

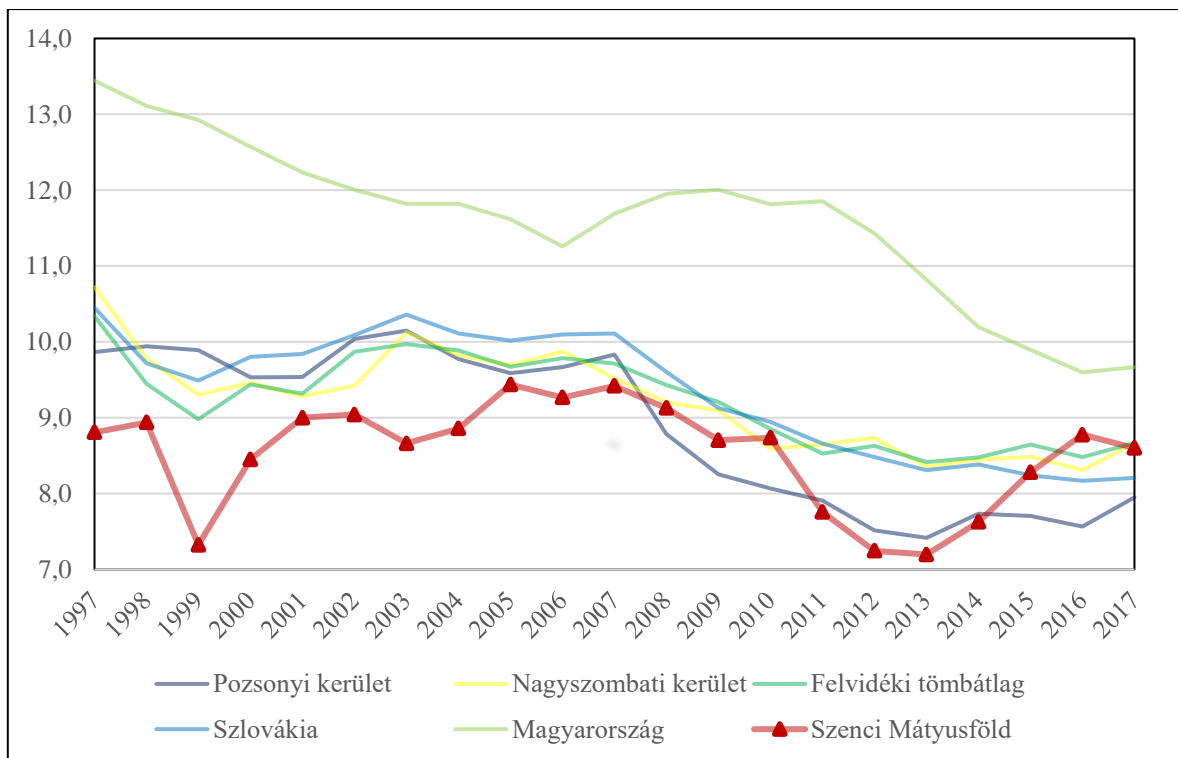

Középiskolák

16. ábra: Az egy középiskolára jutó középiskolások száma (fő) (1997–2017)

Az adatok forrása: Szlovák Statisztikai Hivatal, Központi Statisztikai Hivatal

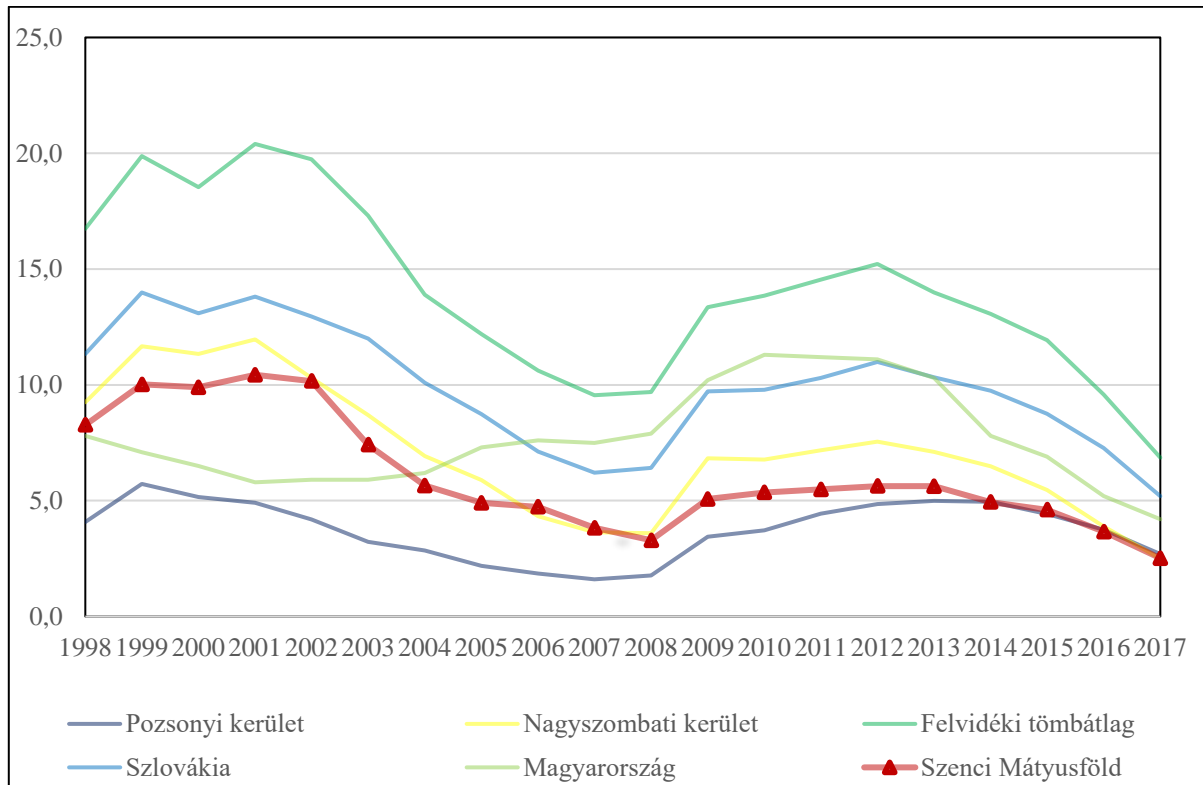

17. ábra: Az egy középiskolai tanárra jutó középiskolások száma (fő) (1997–2017)

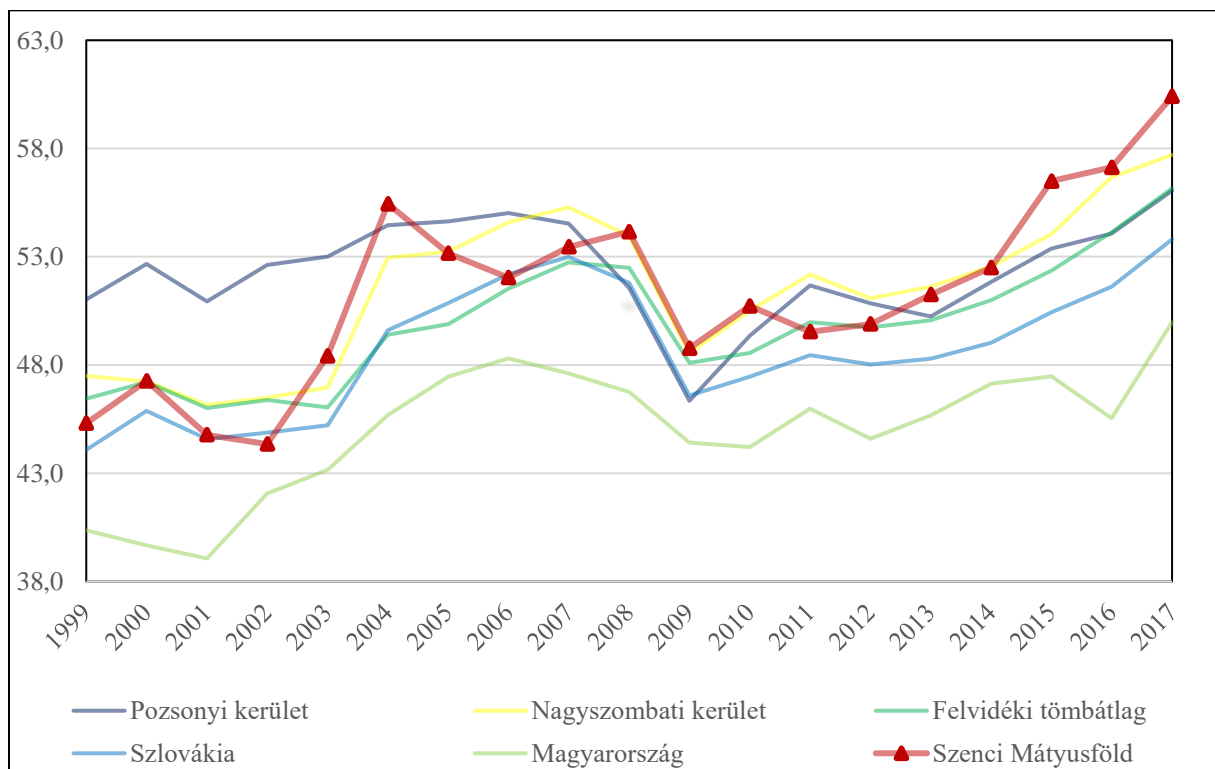
Az adatok forrása: Szlovák Statisztikai Hivatal, Központi Statisztikai Hivatal

2.3 Munkaerőpiac

18. ábra: A regisztrált munkanélküliek aránya (%) (1997–2017)
Az adatok forrása: Szlovák Statisztikai Hivatal, Központi Statisztikai Hivatal

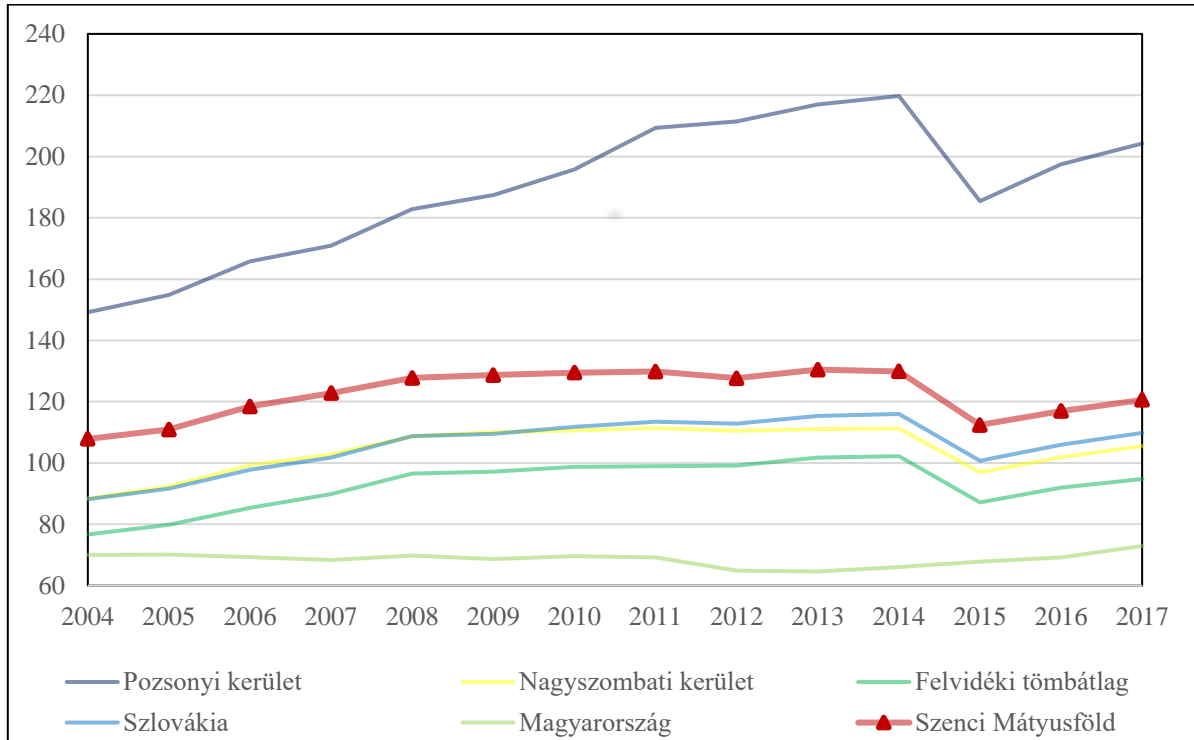

19. ábra: A regisztrált női munkanélküliek aránya (%) (1997–2017)
Az adatok forrása: Szlovák Statisztikai Hivatal, Központi Statisztikai Hivatal

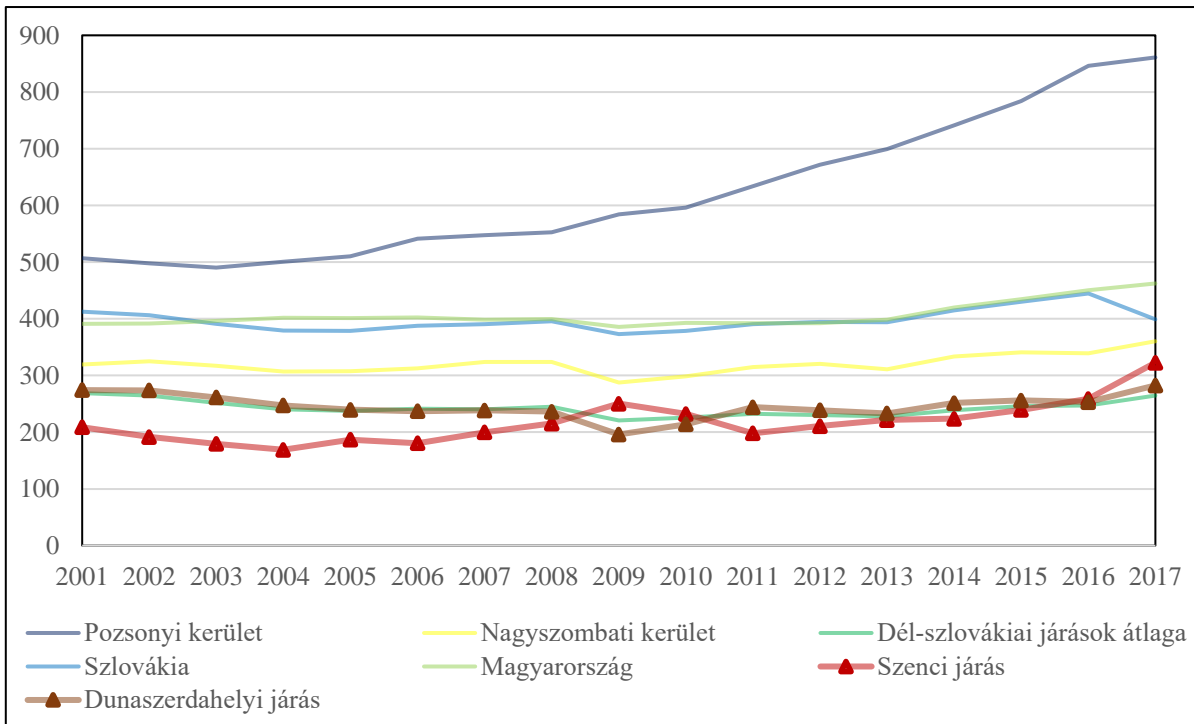

3. A térség egyéb elérhető mutatói

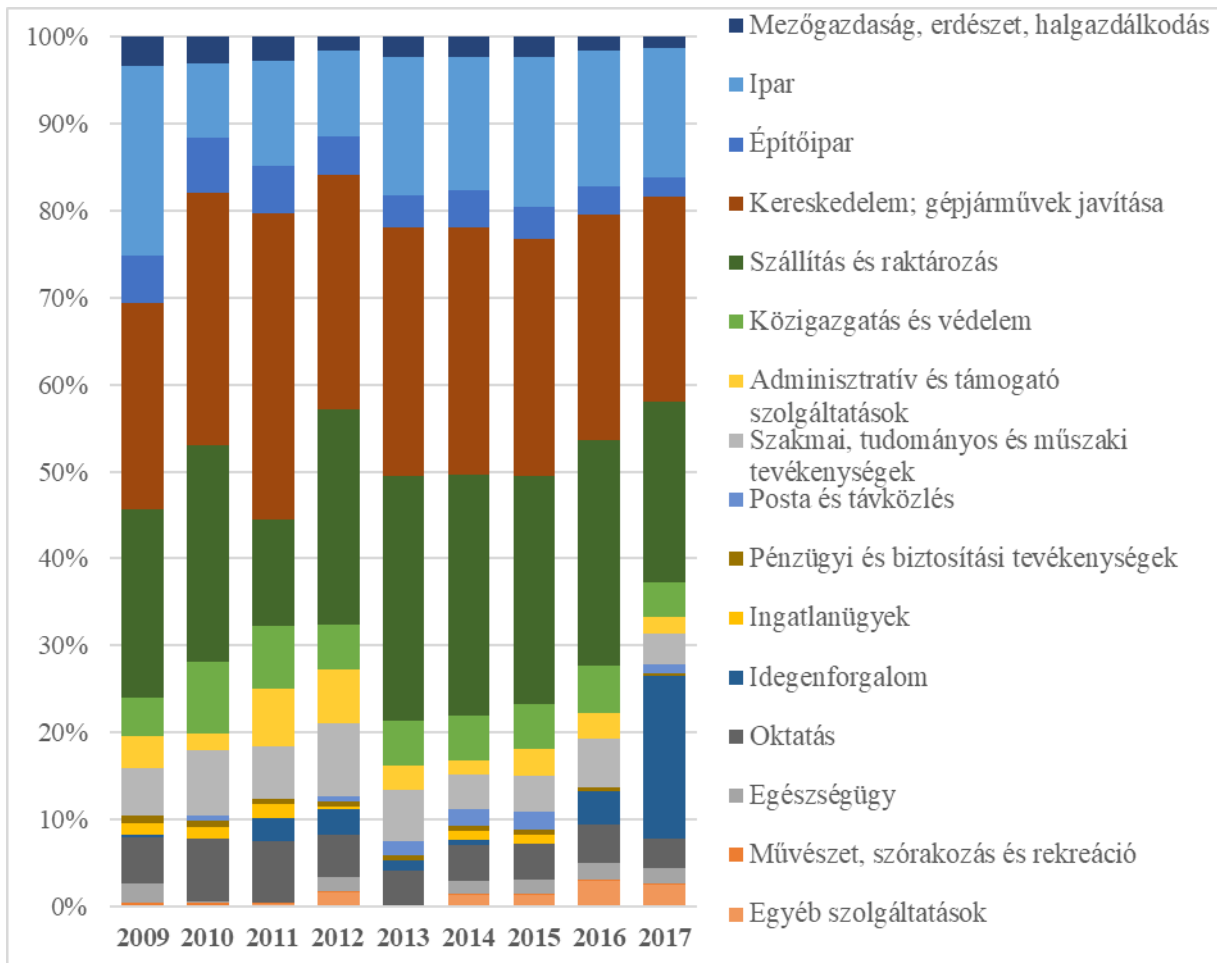
3.1 Gazdaság, munkaerőpiac

20. ábra: Az ezer főre jutó vállalkozások száma (db) (2004–2017)
Az adatok forrása: Szlovák Statisztikai Hivatal, Központi Statisztikai Hivatal

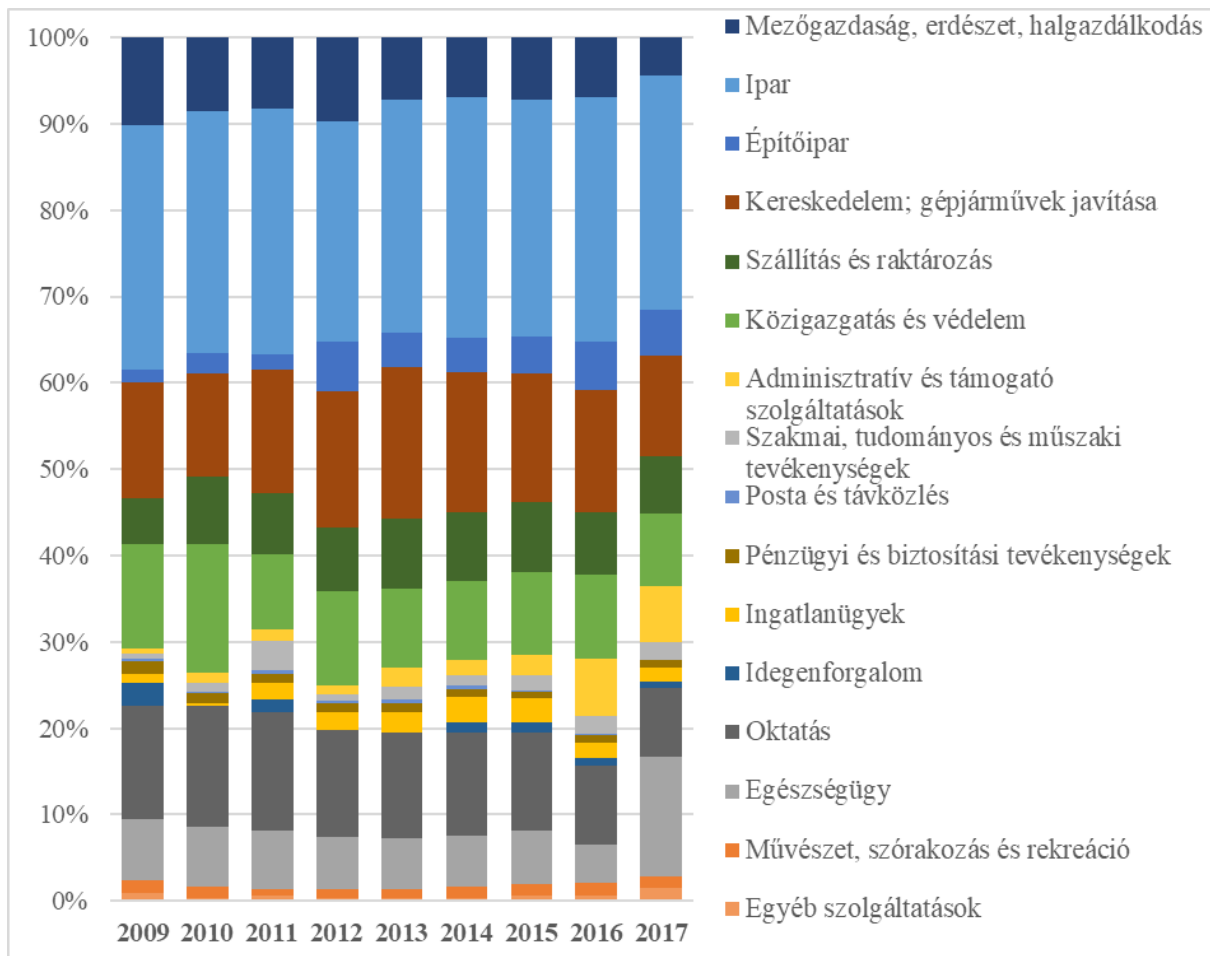

21. ábra: Az ezer főre jutó alkalmazottak száma (15–64 éves korosztály) (fő) (2001–2017)
Az adatok forrása: Szlovák Statisztikai Hivatal, Központi Statisztikai Hivatal

22. ábra: Az alkalmazottak gazdasági szektoronkénti megoszlása a Szenci járásban (%) (2009–2017)

Az adatok forrása: Szlovák Statisztikai Hivatal

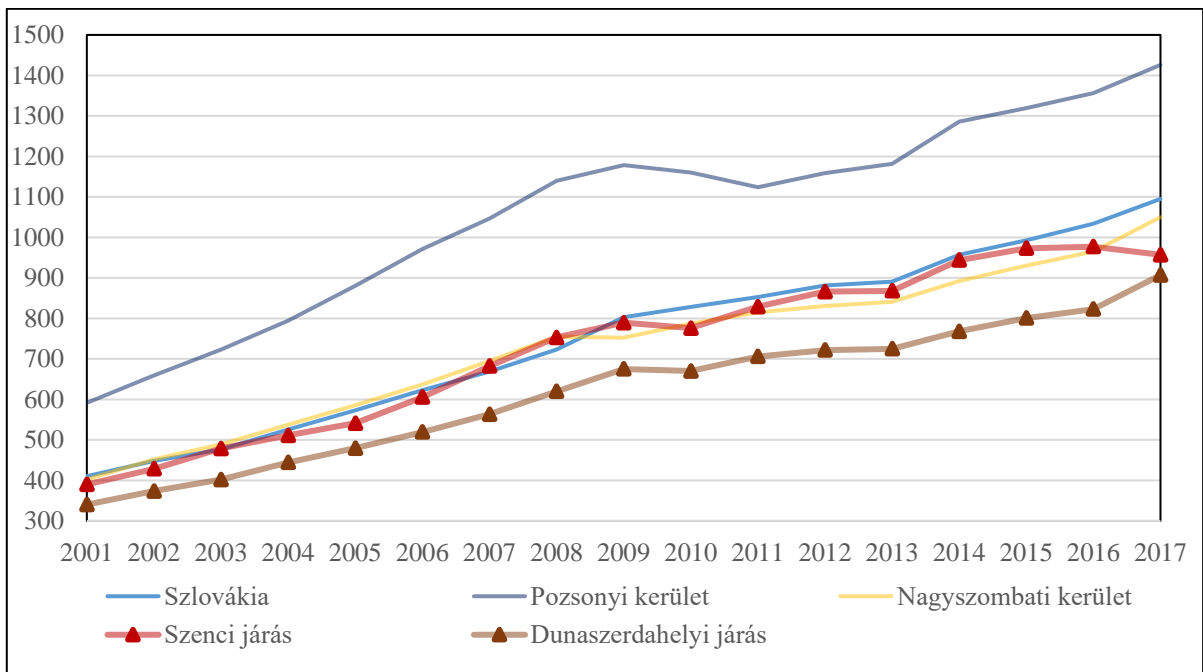

23. ábra: Az alkalmazottak gazdasági szektoronkénti megoszlása a Dunaszerdahelyi járásban (%) (2009–2017)

Az adatok forrása: Szlovák Statisztikai Hivatal

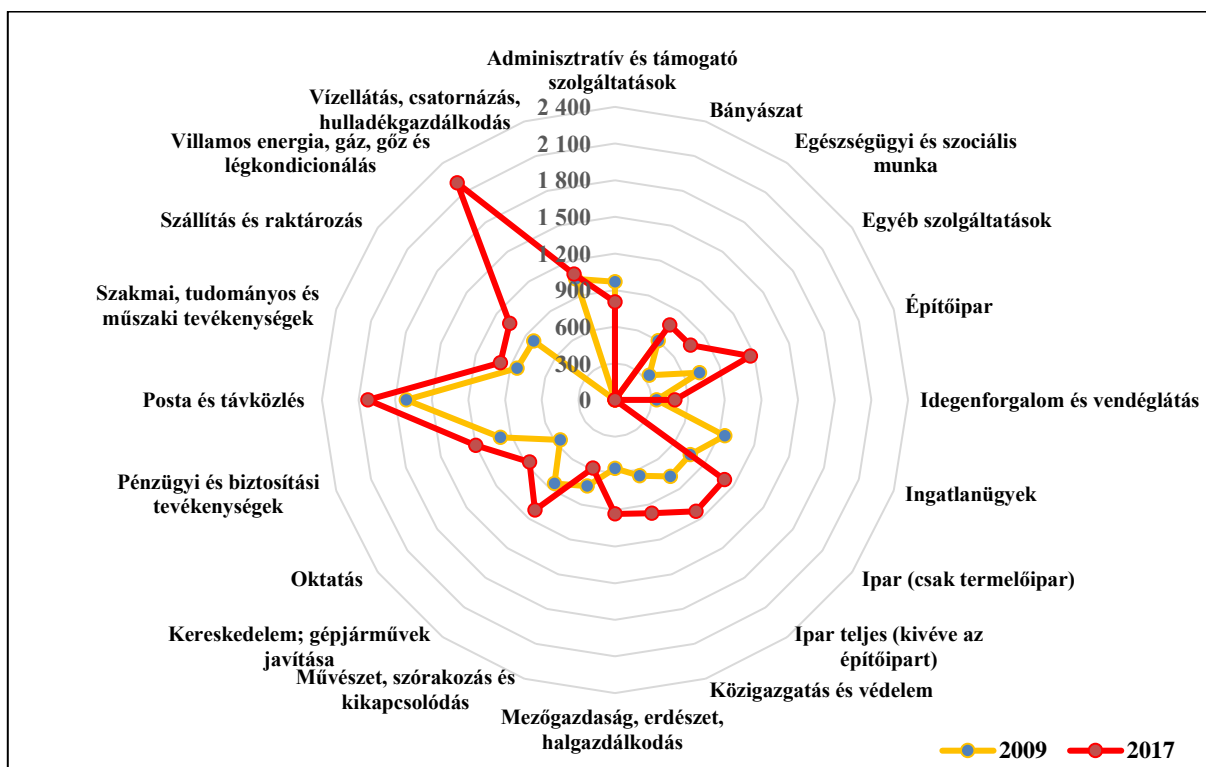

3.2 Jövedelem

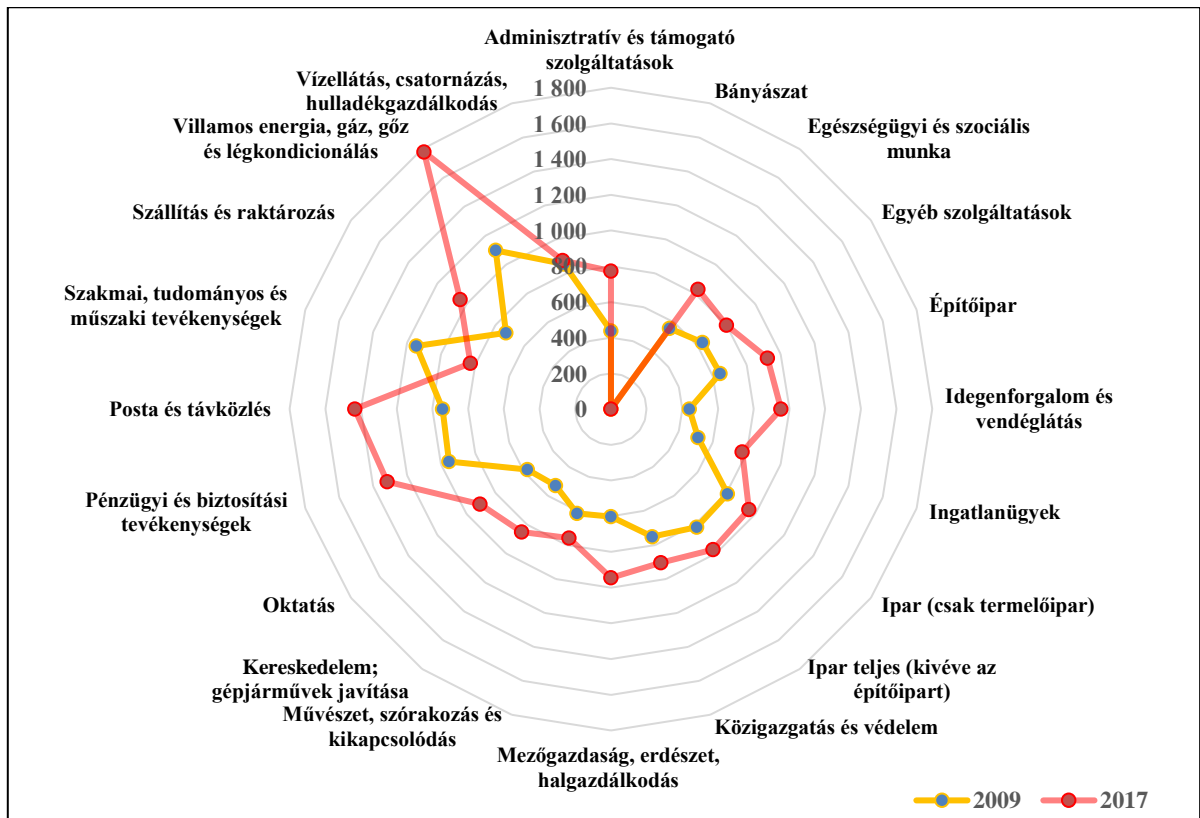
24. ábra: A havi átlagkeresetek változása a Szenci és a Dunaszerdahelyi járásokban (€) (2001–2017)

Az adatok forrása: Szlovák Statisztikai Hivatal

25. ábra: A havi átlagkeresetek változása gazdasági szektoronként a Szenci járásban (€) (2001–2017)

Az adatok forrása: Szlovák Statisztikai Hivatal

26. ábra: A havi átlagkeresetek változása gazdasági szektoronként a Dunaszerdahelyi járásban (€) (2001-2017)

Az adatok forrása: Szlovák Statisztikai Hivatal